

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
МОДЕЛІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ВІДНОСИН: ВИКЛИКИ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ
АСПЕКТИ»**

**30 ЛИСТОПАДА 2022 РОКУ
М. УЖГОРОД**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Кафедра фінансів і банківської справи
Департамент фінансів Закарпатської обласної державної адміністрації
Закарпатський регіональний центр соціально-економічних і гуманітарних
досліджень НАН України

**ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН:
ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ**

**Збірник матеріалів
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(30 листопада 2022 р., м. Ужгород)**

Ужгород - 2022

*Затверджено
Вченою радою економічного факультету
Ужгородського національного університету,
протокол № 5 від 07.12.2022 року*

Редакційна колегія:

Варцаба В. І. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Чубарь О. Г. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Огородник В. О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Заславська О. І. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Мінкович В. Т. – ст. викладач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Мулеса Е. В. – аспірант кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

- Т 65** Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 30 листопада 2022 р.) – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. – 225 с.

Збірник укладено за матеріалами VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти», яка відбулася 30 листопада 2022 р. у ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Матеріали авторів містять різні точки зору з теоретичних та прикладних засад розвитку фінансової системи держави та регіонів, які охоплюють: проблематику бюджетно-фінансової автономії в умовах децентралізації; діяльності суб'єктів грошово-кредитного ринку; удосконалення механізмів фінансового менеджменту підприємництва; фінансів підприємств; актуальні проблеми реалізації митної політики держави; методичні та практичні засади оціночної діяльності, що в сукупності виступають ключовими факторами процесу перебудови національної та глобальної моделі фінансово-кредитних відносин.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Біла Т. Сучасні проблеми розвитку фінансової системи в умовах глобальних трансформаційних процесів	10
Бортник А. Грошово-кредитна політика НБУ в умовах війни	11
Вага К., Жукова В. Розвиток електронної біржової торгівлі в Україні та світі	13
Височанський В. Економічні інститути: несвідома еволюція та політичні впливи	16
Галабурда О., Племенник М. Ринок нерухомості: циклічність розвитку та фактори впливу	17
Гірман А. Вплив процесів глобалізації на соціально-економічний розвиток регіонів	19
Гірченко Т., Колеснікова Л. Управління персональними фінансами як елемент стратегії відбудови України та збагачення нації	21
Гуляєва Л. Реалізація принципів прозорості, підзвітності та доброчесності у публічних фінансах ЄС як чинник запобігання корупції	22
Давимука О. Розвиток сектору альтернативного кредитування в епоху цифрових технологій	24
Декалюк О. Дослідження ефективних шляхів активізації стартапів в Україні	26
Деркач О., Матвійчук Н. Аналіз ефективності функціонування банківського сектору України	28
Дзямко Б. Принципи функціонування та перспективи розвитку циркулярної економіки в сучасних умовах	29
Дьордяй А. Порівняльна характеристика грошово-кредитної політики НБУ в 2021 році та на період воєнного стану	32
Єгоричева С. Запровадження цифрового євро: досвід для України	36
Екшмідт П. Значення банківської системи у забезпеченні відновлення та розвитку економіки України	38
Жук А., Сахарнацька Л. Відновлення сталого економічного розвитку України після війни	40
Заславська О. До питання необхідності формування регіональної банківської системи (на прикладі Закарпатської області)	41

Карчева Г. Цифровізація як важливий фактор забезпечення стабільності банківської системи в умовах воєнного стану	42
Квашук О. Сучасні реалії фінансів держави як головної ланки фінансової системи	44
Клочок О. Роль та місце криптовалют в процесі цифровізації економіки	46
Козир Ю. Особливості формування ринку електронних платіжних послуг	48
Коцюк А., Крижанівська Д. Валютний контроль під час воєнного стану	50
Копилук О., Гарапко С. Формування системи безпеки страхового ринку України	51
Кудак К. Партнерська спроможність територіальних громад: суб'єкти та рівні взаємодії	53
Ландовський Я., Михайлюк І. Актуальні питання вимушеної міграції українців	55
Легеза Н. Засади відновлення економіки України у воєнний та післявоєнний період	56
Малевиц Г., Шпачук Є. Тенденції розвитку біржової торгівлі в умовах глобальних трансформаційних процесів	58
Мінкович В., Юденко К. Фінансова грамотність громадян України: сучасний стан та перспективи	60
Михайлюк І. Екологічні аспекти розвитку туризму у глобальному трансформаційному процесі	62
Михалюк В. Розвиток цифрових грошей в Україні	64
Невгад І. Роль ринків капіталу в економічному розвитку післявоєнної України	66
Огородник В., Біляк Я. Капітальні інвестиції в нерухомість України у сучасних реаліях	67
Паласевич М. Розвиток інфраструктури ринку фінансових послуг	68
Панчук А. Роль Національного банку України в умовах війни	70
Присяник А., Черненко Н. Економічні наслідки війни в Україні	72
Пудгородська Л. Сучасні схеми фінансового шахрайства: фінансові піраміди	74
Рибчук А. Розширення транснаціональних відтворювальних процесів в умовах фінансової глобалізації	77
Рудевська В. Методологічні засади впливу бізнес-архітектури банківського сектору на економічне зростання національної економіки	78
Сембер С. Наслідки інфляції для потенціалу територіальних громад	80

Сігеті Е. Бізнес-модель як важливий аспект залучення інвестицій у стартап	82
Скриленко Х. Стан, проблеми та перспективи розвитку фінансового ринку України	83
Тараненко Я. Вплив випуску е-гривні на економіку України у період післявоєнного відновлення	84
Тимчак М. Страховий ринок України в період воєнного стану: проблеми та шляхи вирішення	86
Томнюк Т. Особливості кредитної підтримки бізнесу в умовах воєнного стану	88
Урсатій А. Підтримка бізнесу під час війни	90
Ушакова О., Кохно Ю. Підтримання фінансової стабільності держави у період воєнного стану в умовах глобальних трансформацій	91
Федоренко О., Чута Д. Передумови розвитку та сучасний стан біржової торгівлі	93
Чкан І., Мазурова І. Поняття цифровізації в економіці	94
Чубарь О. Нематеріальні та інтелектуальні складові ресурсного потенціалу територіальних громад	95
Чубарь О., Лозицька А. Обмежувальні заходи на валютному ринку України, викликані початком військових дій	97
Якушко І. Наукові підходи до розгляду сутності цифрової трансформації	99

СЕКЦІЯ 2 МОДИФІКАЦІЯ БЮДЖЕТНОЇ ТА ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПІСЛЯВОЄННОГО СТАНУ

Алексєєнко В. Дія Сіті, як інструмент стимулювання розвитку ІТ-галузі	102
Балашов Г. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в умовах особливого стану	103
Варцаба В., Леврінц Г. Напрями удосконалення процесів фінансової децентралізації в розвитку регіонів в умовах військового стану	106
Грубінка І. Зміни бюджетної політики в умовах війни	107
Ізай Д. Трансформація бюджетної політики України в умовах воєнного стану	108
Казимир Я. Механізми підвищення ефективності бюджетно-податкової політики України в умовах війни та післявоєнного стану	111
Кампо Г., Гаврилець О. Формування дохідної частини місцевих бюджетів у сучасних умовах	113

Карпенко Р. Теоретико-методологічні аспекти судово-бухгалтерської експертизи обліку податку на додану вартість	115
Коцюрубенко Г. Реалізація бюджетної політики щодо підтримки населення та подолання соціальної нерівності в умовах воєнного стану в Україні	116
Кужелєв М. Особливості бюджетного процесу на місцевому рівні в Україні в умовах воєнного стану	118
Курило І. Щодо особливостей правового регулювання фіскальних відносин в аграрній сфері протягом дії воєнного стану	119
Лазар П., Траньович Ю. Бюджети територіальних громад закарпатської області в умовах воєнного стану	121
Легеза Р. Децентралізація влади в Україні на сучасному етапі: здобутки та ризики	122
Мулеса Е. Особливості функціонування місцевих бюджетів України в умовах війни	124
Огородник В., Матей А. Вплив оподаткування нерухомості на економіку України	125
Олексій М. Податковий потенціал в розвитку регіону (на прикладі Закарпатської області)	127
Придко Р. Роль децентралізації як чинника регіонального розвитку	129
Руденко Л., Горобець Н. Податкові пільги як інструмент фінансово-економічної підтримки державою бізнесу в умовах воєнного стану	130
Урсакій Ю. Вплив податкових надходжень на економічний розвиток	132
Фурик І. Стан виконання місцевих бюджетів закарпатської області в умовах воєнного стану	133
Цибулькіна А. Вплив оподаткування на діяльність підприємств	135
Kostoviyat H., Rogov V. Digital transformation of the state customs and tax services of Ukraine	136

СЕКЦІЯ 3 РОЛЬ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ПЕРІОД ВІЙНИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

Барабаш В. Економічна стійкість підприємства: Сутність, складові та заходи щодо її забезпечення	138
Бойко Н. Фінансова діяльність ТЗОВ «ЄВРОАГРО ТРАНС» у воєнний період	140
Бурдонос Л., Кривцов О. Забезпечення стратегічного менеджменту на підприємстві в сучасних умовах	140
Іжик О. Позиції бізнес-процесів під час воєнного стану	142

Котелевець Д. Кадрове забезпечення підприємств в умовах становлення цифрової економіки в Україні	143
Ландовський Я. Актуальні питання вимушеної релокації українського бізнесу в умовах воєнного стану	144
Лохман Н. Комплементация інноваційних та інвестиційних стратегій підприємства	146
Марченко О. Облікові нюанси витрат на освоєння нової продукції	148
Нестор О. Найважливіші елементи економічної кризи в Європі у післявоєнний період	150
Нікольчук Ю. Фінансовий менеджмент в умовах війни в Україні	151
Островська О. Планування та аналіз витрат підприємства та шляхи їх оптимізації	153
Ріпич А. Соціальна відповідальність бізнесу в повоєнний період	155
Хміль А. Роль фінансового менеджменту в період війни та відновлення економіки	156
Цугорка Л. Корпоративна соціальна відповідальність на підприємстві та її складові	158

СЕКЦІЯ 4 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

Варцаба В. Поточні тенденції функціонування українських банків в умовах впливу військових дій	161
Вороніна В. Інновації та управління трудовим потенціалом підприємства	162
Вудвуд В. Проблеми функціонування страхових компаній України в умовах повномасштабної війни	164
Гагарін О. Система та стратегія забезпечення фінансової безпеки страхових компаній	166
Горбатюк О. Роль депозитної політики в управлінні фінансовими ресурсами банку	167
Грубінка І., Лященко Я. Формування депозитної ставки банку	169
Доманчук А. Клієнтоорієнтований підхід в системі управління фінансами страховика	170
Жидик А. Оцінка фінансових ризиків банку	172
Івлюшкіна К. Сучасний стан та необхідність іпотечного кредитування (на прикладі АТ КБ «Приватбанк»)	174

Кваша Т., Паладченко О. Діяльність у сфері трансферу технологій за пріоритетними напрямками інноваційної діяльності	175
Котелюк І. Процес оцінки кредитоспроможності фізичних осіб у комерційних банках	177
Лека Т. Андеррайтинг в страхуванні як бізнес-процес	178
Лукачина С. Шляхи розширення управління підприємствами електронної комерції як суб'єктами інноваційного підприємництва	180
Мінкович В. Фінансова інклюзія в Україні: огляд сучасних тенденцій	181
Німчук А. Організація та правовий захист суб'єктів державного фінансового контролю у воєнний та післявоєнний час	183
Осташ С. Депозитна політика комерційного банку та шляхи її модернізації	185
Перегінець Ю. Особливості банківського кредитування під час воєнного стану	188
Рудевська В., Боярко І. Розвиток класифікації бізнес-моделей банків з позиції формування ефективної бізнес-архітектури банківського сектору	189
Ткаченко Н. Іміджевість страховика – важливий маркер розвитку в сучасних умовах	191
Ткаченко О. Впровадження концепції Open Banking в Україні	193
Турок О. Стратегічні підходи щодо підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом банків	195
Ходирєва О., Космін О. Застосування технології Boolean Search для вдосконалення процесу рекрутингу спеціалістів в мережі Лідкедін	196

СЕКЦІЯ 5

РОЛЬ ТА АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ТА МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Гирба В. Особливості адміністрування митних платежів в умовах воєнного стану	198
Горбова Ю. Потенціал розвитку експортних галузей України в умовах війни	200
Козуб А., Попфалуші Я. Особливості митного оформлення гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану в Україні	201
Лесюк В. Забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств як частина зовнішньоекономічної політики України	203
Огородник В., Ацбергер В. Митна політика як форма регулювання зовнішньоекономічної діяльності	205

Пітюлич М., Мисько В. Особливості митного оформлення товарів в умовах воєнного стану	207
Сабадош О. Діяльність митних органів у сфері протидії порушенням митних правил	209
Тюк Е. Актуальні проблеми застосування квот і ліцензій при регулюванні зовнішньоторговельних операцій в Україні	210
Чакій О., Куцак М. Джерела нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності	212
Чакій О., Мартин Р. Роль і місце митного оподаткування в системі реалізації пріоритетів розвитку податкової політики	213
Щубер А. Роль митного тарифу як інструменту регулювання зовнішньої торгівлі в сучасних умовах	216
Щур К., Черненко Н. Вплив військового стану на зовнішньоекономічну політику держави	218

СЕКЦІЯ 6
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОЦІНОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Ганечко І. Зюзько А. Актуальні напрями оціночної діяльності в умовах воєнного стану	220
Дамчук Д. Оцінка майна при примусовому вилученні та відчуженні в умовах воєнного стану	221
Черненко К. Оціночна діяльність у воєнний час в Україні	223
Юськів Н. Особливості грошової оцінки земель в умовах воєнного стану	224

*Михайло Пітюлич, д.е.н., професор,
Валерія Мисько, магістрант
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасний етап розвитку української державності пов'язаний з трансформацією національної економіки під впливом військових дій. Внаслідок військової агресії РФ в Україні сформувались умови, коли, з однієї сторони, кількість суб'єктів підприємницької діяльності, а відповідно і вітчизняних товаровиробників суттєво скоротилася, що спровокувало дефіцит певних видів товарів і продовольства, а також їх здорожчання. З іншого боку, багато іноземних контрагентів не виконують своїх умов щодо продажів товарів в Україну через нестабільність соціально-економічної ситуації в Україні. Наслідком таких процесів стало те, що в Україні різко скоротилися обсяги зовнішньоторговельних операцій, а також зазнали змін їх склад і структура, де основу почала формувати гуманітарна допомога.

Згідно з офіційними даними Державної митної служби України, у зв'язку з агресією РФ, лише у березні 2022 року експорт українських товарів скоротився вдвічі (2 654 млн. дол. США), імпорт – більш, ніж втричі (1 754 млн. дол. США), порівняно з даними за лютий 2022 року (5 426 млн. дол. США та 6 191 млн. дол. США відповідно) [3]. Тому вважаємо актуальним висвітлення превентивних заходів, здійснених державою у міжнародній торгівлі, покликаних запобігти виникненню дисбалансів на українському споживчому ринку та забезпечити задоволення потреб, які диктують воєнні умови.

Насамперед слід звернути увагу, що держава з введенням воєнного стану чи не в першу чергу спробувала врегулювати питання щодо ввезення найбільш необхідних для життєзабезпечення та оборони країни товарів. Так, відповідно до Постанови Кабміну №174 [2], яку було прийнято 1 березня 2022 року, пропуск через митний кордон та порядок митного оформлення гуманітарної допомоги в Україні від донорів (юридичних та фізичних осіб) було максимально спрощено, адже пропуск гуманітарної допомоги здійснюється за місцем перетину митного кордону України на підставі декларації, заповненої особою, що перевозить товар, та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД. Наслідком цього стало скорочення тривалості митного оформлення гуманітарних вантажів митними інспекторами, так за інформацією Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, загальний обсяг гуманітарної допомоги, що надійшла в Україну за січень-травень 2022 року, становить 3,9 тисяч тонн. Надходження гуманітарної допомоги для України було оформлено на адресу 180 благодійних фондів та організацій від 29 країн-донорів [4].

Відносно імпорту товарів і послуг, то на період воєнного стану разом із стандартним способом проходження митного контролю запроваджується спрощений спосіб, згідно з яким митний контроль та митне оформлення товарів, які ввозяться на митну територію України через пункти пропуску державного кордону України, здійснюється без справляння митних платежів шляхом подання декларантом митному органу попередньої митної декларації без проведення митного огляду, без застосування фітосанітарного контролю, заходів нетарифного регулювання ЗЕД (крім державного експортного контролю) безпосередньо у пунктах пропуску на митниці [6].

Аналізуючи окремі показники спеціальної митної статистики ДМСУ, можна зазначити, що протягом перших місяців повномасштабного вторгнення відбулось зниження рівня оформлення митних декларацій та інших митних документів на кордонах країни. Так, кількість оформлених митних декларацій форми МД-2 за січень-вересень 2022 року становила 2 650,6 тис. шт., що у порівнянні з аналогічним періодом 2021 року менше на

29,2%. Зовсім протилежною є динаміка щодо обсягів поставок товарів, зокрема транспортних засобів, так, загальна вага пропущених товарів на кордонах з країнами ЄС у січні-вересні 2022 року становила 44,38 млн. тонн, що на 7,58 млн. тонн більше за аналогічний період попереднього року, тим часом транспортних засобів було переміщено 5,61 млн. од. (у січні-вересні 2021 року – 4,63 млн. од.) [3].

Причиною такого зростання показників стало впровадження повної лібералізації щодо ввезення транспортних засобів громадянами. 5 квітня 2022 року набув чинності Закон України № 2142-IX [1], згідно з яким на період дії воєнного стану на території України звільняються від оподаткування ввезим митом, ПДВ та акцизним податком операції з ввезення фізичними особами на митну територію України легкових автомобілів, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів, транспортних засобів, призначених для перевезення 10 осіб і більше, транспортних засобів для перевезення вантажів у митному режимі імпорту. Мета закону – прискорити завезення автомобілів, придбаних на потреби ЗСУ, медиків і волонтерів, які допомагають армії, а також для тих, хто втратив свій транспорт внаслідок російської агресії. Втім, багато громадян скористалося даними змінами з іншими цілями, так, з 9 квітня по 19 травня в Україну завезли майже 100 тис. автомобілів, серед них велику частку зайняли автомобілі преміум-класу, які не були метою введення «нульового мита». Таким чином, 1 липня 2022 року даний закон втратив чинність.

При оформленні товарів на експорт також відбулися значні зміни, серед них оформлення T1UA (транзитної декларації по території ЄС) через нову комп'ютеризовану систему транзиту – NCTS, відповідно до якої для доставки вантажів з однієї країни до іншої подається єдиний транзитний документ: від митниці відправлення до митниці призначення. Це прискорює проходження митних формальностей на кордоні, зменшує витрати для підприємств, а головне забезпечує підвищення безпеки перетину державного кордону в умовах воєнного стану. В системі зареєструвалися понад 1100 трейдерів, тобто, навіть, незважаючи на війну, суб'єкти ЗЕД почали активно користуватися системою на національному рівні, так, 1 жовтня 2022 року було оформлено першу транзитну декларацію на виїзд з України, за якою вантаж вирушив через Польщу до ФРН [5].

Підсумовуючи можна зазначити, що держава з свого боку створила більш ліберальні умови щодо ведення зовнішньоторговельної діяльності, а також операцій із ввезенням гуманітарної допомоги. У свою чергу, митні органи в умовах воєнного стану працюють в посиленому режимі, адже повинні забезпечити якомога швидший процес митного оформлення вантажів, включаючи гуманітарну допомогу. Все вище відмічене повинно активізувати зовнішньоекономічну діяльність вітчизняних суб'єктів, а відповідно створити позитивний мультиплікаційний ефект в соціально-економічному розвитку нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» від 24.03.2022 № 2142-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20>
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану» від 01.03.2022 № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2022-п>
3. Офіційний вебсайт Державної митної служби України / Статистика та реєстри. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>
4. Офіційний вебпортал парламенту України / Текстові публікації. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/224488.html>
5. «Маленький вступ» до ЄС: перші результати дії «митного безвізу» для України / Вебсайт Укрінформ // Економіка. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3588240-malenkij-vstup-do-es-persi-rezultati-dii-mitnogo-bezvizu-dla-ukraini.html>

6. Спрощений митний контроль та митне оформлення товарів – офіційне роз'яснення / Вебсайт Європейської Бізнес Асоціації. 2022. URL: <https://eba.com.ua/sproshhenyj-mytnyj-kontrol-ta-mytno-oformlennya-tovariv-ofitsijne-roz-yasnennya/>

*Олександра Сабадош, магістрант
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород
Науковий керівник: Чубарь О.Г. к.е.н., доцент*

ДІЯЛЬНІСТЬ МИТНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ПРОТИДІІ ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ

У ринковій економіці держава має широкий спектр інститутів для застосування організаційних та економічних механізмів для захисту своїх національних стратегічних пріоритетів. Одним із таких інститутів є митні органи, метою яких є забезпечення економічної стабільності та національних інтересів України. У своїй діяльності митні органи керуються принципом вибірковості в процесі митного контролю, зазвичай обмежуючись формами митного контролю, які є обов'язковими та достатніми для забезпечення регулювання митного законодавства [4].

Успішність діяльності митних органів із забезпечення економічної безпеки залежить від ряду факторів, важливим з яких є ефективне управління цими органами. Грамотна і послідовна реалізація управлінських рішень у життя неможлива без оцінки ефективності діяльності митних органів, яка дозволяє визначити, наскільки вдало вони обрали напрямок своєї роботи та оцінити результати.

В умовах поглиблення та прискорення процесу євроінтеграції особливого значення набуло попередження та виявлення митних правопорушень [1]. Адже порушення митних правил негативно позначається на економічних інтересах нашої країни, що, в свою чергу, впливає на рівень життя людей.

Територіальне розташування України, проходження по ній торговельних шляхів, що пролягають з півночі на південь і зі сходу на захід, приваблює не лише іноземних партнерів, а й так званих прибічників нелегального бізнесу.

Порушення митних правил є специфічним видом протиправної діяльності, що здійснюється у зовнішньоекономічних операціях, у зв'язку з чим вирішення проблеми підвищення ефективності боротьби з ними полягає в комплексному використанні можливостей митних органів зацікавлених держав [1].

Одним із напрямів діяльності, в якому може проявлятися велика кількість порушень, що завдають шкоди національній економіці, є зовнішньоекономічний напрям.

У зв'язку з економічними та фінансовими наслідками торгівлі контрабандою та контрафактною продукцією виникає необхідність контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України [3]. Результатом протиправної діяльності є скорочення податкових надходжень від міжнародної торгівлі та міжнародних операцій, зменшення митних платежів у доходній частині бюджету, придушення розвитку легального виробництва, тимчасове зупинення процесів створення нових виробничих потужностей та залучення у господарський обіг якісної продукції національного виробництва, а також інші фактори, що гальмують розвиток національної економіки країни.

Основними економічними заходами боротьби з порушеннями митного законодавства є оптимізація податкового законодавства в частині оподаткування імпорту товарів (імпортне мито, податок на додану вартість та акцизи на імпорт) та встановлення відповідних податкових умов для розвитку вітчизняних товаровиробників (податок на прибуток підприємств, інші податки), а також спрощення процедур митного контролю, оскільки ефективність діяльності митних органів у сфері боротьби з митними правопорушеннями